

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Psevdo-Poenitens Correctvs. Sive Doctrina Ecclesiae Catholicæ, & Sanctorum, solemniorúmque Doctorum, De Vera Poenitentia ...

Dionysius <aus Werle>

Coloniæ Agrippinæ, 1692

Cap. 10. De veræ Co[n]tritionis, inclusiq[ue] in eâ propositi efficacis & absoluti difficultate & raritate (ac per consequens de salvandorum paucitate) juxta Protestantium doctrin[am].

urn:nbn:de:hbz:466:1-41634

statim dicto non contendunt intrare ; sed vanam falsamque poenitentiam , nihil angustiae , arctitudinis , contentio- nis , aut laboris habentem ; atque Con- tritione phantasticâ , & frigidâ con- fessione constantem agunt ; & justo Dei judicio in ultimo quoque mortis ago- ne meliorem non agent.

CAPUT X.

De vera Contritionis, inclusique in eâ propositi efficacis & absoluti difficultate & raritate (ac per conse- quens de salvandorum pauci- tate) juxta Protestantium doctrinam.

I. **C**ONRADUS HORNEJUS, celeberrimus in Universitate Helmstad Doctor, & Prof. publ. in Compendio Theologiae posthumo, Brunsvviga anno 1655. typis excuso, lib. 2. c. 4. num.

num. 199. docet, quòd RES DIFFICILIS fit, rectè peccata sua agnoscere, seu verè poenitere; quòdque optimè dicat S. BERN *serm de triplici misericordia, & 4. miserationibus, qui est 13. de Diversis*: Quis scindet duritiem istam (*Cordis nostri*) nisi qui passione suâ petras scidit? Quis dabit cor poenitens, nisi à quo est omne datum optimum? ... Difficilis prorsus res, & soli divinæ virtuti possibilis, susceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere; quoniam, qui facit peccatum, servus est peccati; nec potest jam liberari, nisi in manu forti.

II. *Hisque ex S. Bern. laudatis ibidem post pauca subdit Hornejus*: Unde Deus cum primis seriò orandus est, ut cor poenitens nobis donet; & magno studio sibi ipsi homo etiam atque etiam discutiendus, ut seriò & bonâ fide peccata sua agnoscat & detestetur.

III. *Numero autem 103. SOEPIS-SIME, inquit, contingit, homines ita*

certis peccatis addictos esse, ut, quamvis cetera detestentur & relinquunt ista tamen relinquere sibi non proponant; adeoque nec universalem displicentiam omnium suorum peccatorum habeant: Quocirca nec tales reverà contriti sunt hactenus; sed iis tam diu in animo suo frangendo, atterendo, seu contundendo procedendum est, donec Domino adjuvante ad universalem illà displicentiam veniant; sicut hæc rectè **THOMAS ARGENTINAS** hic monet.

IV. *Num. 104.* Requiritur propositum desistendi ab omnibus peccatis hactenus admissis, non infirmum tantum & conditionatum, sed **FIRMUM ET ABSOLUTUM**. Non itaque est vera Contritio, cum eo pacto cuiquam peccatum displicet, ac de eo dolet, ut desistere tamen ab illo non simpliciter, sed ita tantum cogitet, si modò possit; nec vitæ statum, in quo necessario sic peccat, mutare; sed in eo permanere

nere cupiat : Cum hæc non voluntas
desistendi à peccato, sed Velleitas tan-
tùm aliqua sit. &c.

V. *Num.* 105. Non est vera Contri-
tio, cum quis propositum desistendi à
peccatis omnibus quidem & absolu-
tum habet; sed tale. ut, an SEMPER ea
vitare deinceps velit, an aliquamdiu
tantùm, incertus sit; sed tum demum,
cum desistere AB OMNIBUS TO-
TA VITA cupit. I. Petr. 4. v. 1. 2. & 3.

VI. *Num.* 106. Non sufficit ad veram
Contributionem, ut peccata, quæ quis
perpetravit, deinceps & semper aliqua
& qualicunque cura fugere & evitare
velit; sed (*requiritur*) ET STUDIO
ET INDUSTRIA OMNIUM
MAXIMA id agere sibi proponat; ita,
ut cujusvis alius boni jacturam potius
facere, & quævis mala subire paratus
sit, quàm ut se illis vicissim dedat: Nam
qui ita tantùm cavere ea imposteriorum
constituit, ut Deum offendere denuò
nolit, nisi vel magnum ea re commo-
dum

dum

dum aut dignitatem sibi comparare ;
 vel magnum aliquod malum, incom-
 modum aut periculum, declinare pos-
 sit ; is nec toto corde ad Deum con-
 vertitur ; nec tale propositum vitandi
 peccata habet, quale debet ; Nec enim
 ullum malum, & ne mors quidem ipsa
 ita metyenda est, atque Dei offensa.
 Luc. 14. v. 26.

VII. Num. 107. *jam dicta recapitu-*
lans docet, ad id (ut quis verè contritus
ac pœnitens dicatur) non sufficere, si
 cui peccata quidem sua displiceant ;
 sed emendationem eorum nullam sibi
ABSOLUTE ET FIRMITER pro-
 ponat ; vel ita de uno crimine doleat,
 et ab eo desistere cupiat ; ut interim
 in aliis perseverare non dubitet ; vel
 omnia quidem detestetur, omnia item
 relinquere & cavere deinceps constitu-
 at ; **AT NEC SEMPER, NEC STU-**
DIO MAXIMO, sed ad tempus so-
 lum ; quantum per mundi hujus illece-
 bras & cupiditates suas possit ; verum
 ad

ad illud necessariò requiri, ut absolute
& simpliciter omnibus illis renunciaret;
semper etiam deinceps ea cavere, &
studio maximo constituat.

VIII. *Num. denique 199. jam supra
citato addit Hornejus, MULTOS re-
periri, qui rectè se poenitentiam agere
vel egisse censeant; & proinde remissio-
nem peccatorum vel certè jam conse-
cutos, vel se consecuturos esse sibi per-
suadeant; cum nihil minùs fecerint;
adeoque nec veniam consecuti sint; nec
consequi, dum tales sunt, possint. Hæc
ille, hætenus per omnia rectè & Catho-
licè, docet.*

IX. JACOBUS KÆSEBERGIUS,
*superintendens Burgtorpiensis, in disputatione
de Poenitentia, & art. 12. Confessionis
Aug. num. 11. anno 1670. docuit similiter;
& Additamento 7. in multis, inquit,
iteratur Absolutio à Pastoribus; at non
absolvuntur.*

X. POLYCARPUS LYSERUS,
*aulæ Electoralis Saxonicae Conciona-
tor,*

tor, ac permagnæ apud Protestantes
 authoritatis, Concionum Catecheti-
 carum parte 3. (quam CHRISTIA-
 NISMVM appellat) concione 3. pun-
 cto 1. docet, quòd dolor de commissis
 peccatis debeat esse dolorum omnium,
 quos quidem in hoc mundo sustinere
 quis posset, summus & maximus; quod-
 que proinde homo de iisdem peccatis suis
 in corde suo non minùs, immò multò
 acerbius contristari, affligi, anxiami &
 excruciaci debeat, quàm si à carnificè in
 Catastrâ crudelissimè cederetur, vel ab
 eodem in equaleo distentus, dirissime
 torqueretur. Propria LYSERI [à totâ
 facultate Theologicâ Lipsiensi anno
 1595. in præfatione summè laudati]
 Verba sunt ista: der Schmerz über
 die begangne Sünde soll der höchste
 und größte Schmerz seyn, den der
 Mensch in dieser Welt erdulden
 mögte: und solle demnach über die be-
 gangenen Mißhandlungen nicht we-
 niger betrübt seyn/auch nicht geringere
 Schmerz

Schmerken tragen; oder sichs in seinem Herzen dermassen kräncken lassen/ als wan einen der Scharfrichter am Halßeisen geiffelte / oder sonstem auff der Folterbanck reckete und marterte: dan so hart einen solche abschewliche Pein an seinem Leib ängstigen mögte; so hart / und viel härter soll einen diese Angst und Schrecken / so einem wegen der Sünden zusetzet / im Herzen / und an der Seel quählen.

XI. *Ipsi quoque symbolici Protestantium libri docent, ad veram Contritionem (in verâ poenitentia nunquam non necessariam) requiri (a) horribiles terrores ac dolores, QVALES [b] SVNT MORIENTIVM; immo & (c) SENSVM MORTIS: voluntque [a] vindictam & pœnam in verâ poenitentia necessariam, esse horribiles illos terrores conscientia, de quibus ait David: Circumdederunt me dolores mortis; & addunt: (a) Quis non malit loricatus & cataphractus quærere templum*

plum

plum Jacobi, Basilicam Petri & Pauli
&c. quàm sustinere illam ineffabilem
vim doloris, quæ est (NB.) etiam in
mediocribus, si sit vera pœnitentia?
ita *Apologia Confessionis Augustana* (a)
Tit. de Confessione & satisfact. §. sed
objiciunt. (b) *Eadem, Tit. de Pœnit.* §.
Paulus ferè ubique. [c] *Articulorum*
Smaicald parte 3. artic. 3. de Pœnitentia.

XII. Sed, vel hæc doctrina est falsa,
vel ipsimet Protestantes cogunt ut fateri,
quòd vel nullus, vel vix aliquis apud
eos veram pœnitentiam agat, atque sal-
vetur; Quandoquidem nemo aude-
bit asserere; quòd horribiles morienti-
um terrores atque dolores, ipsiusque
mortis sensum in sua pœnitentia fuerit
unquam expertus; quòdque maluisse
loricatus & cataphractus templum S.
Jacobi, Compostelle in extremis Hispani-
arum finibus, & in Africa confiniis
situm, per intensissimos, quales ibi sunt,
calores illuc peregrinando, quærere;
immò & à carnifice in catastâ cœdi,
atque

atque in equuleo torqueri, quam sustinere illam ineffabilem vim doloris. Profecto; si illam Protestantes in sua poenitentia sentirent, non posset eadem non à cohabitantibus Catholicis aliquando diebus illis, quando confiteri solent, notari: Nec esset apud eos adeo frequens citusque in peccata relapsus.

XIII. Notet verò benevolus Lector, quod Catholicorum in negotio Pœnitentiæ doctrina sit multo suavior, & praxis longè facilior, quàm Protestantium: Quamvis enim David habuerit intensissimum, vehementissimumque contritionis dolorem (Ne quid de horribilibus illis morientium terroribus dicam) non tamen sequitur, nec ullibi legitur in scriptura, Peccatoribus ad evitandam mortem æternam tam ineffabilem vim doloris, etiam cum Absolutione simpliciter necessariam esse [multo minus; quod ad hoc horribiles illi morientium terrores sint requisiti] Quandoquidem vera poenitentia plures admittit gradus,

duos,

dus, quorum alius est alio perfectior; Potestque pœnitentia admodum infirma & imperfecta nihilominus esse vera; traditisque ab Ecclesia & universa antiquitate modis, etiam post Absolutionem, immo post ipsam adeo mortem suppleri ac compensari. Quos quidem supplendi ac compensandi modos dum inconsultè pernegant Protestantes, ejusmodi doctrinam sibi patiuntur obtrudi, ex qua per evidentem consequentiam sequitur, eos omnes, vix aliquo adultorum rationis usus gaudentium, & non valde simplicium excepto, in æternum damnari.

Qui verò ob Dei offensam, ejusdem unius causa, graviùs affligitur animo, quàm affligeretur corpore, si à carnifice in equuleo distentus dirissimè torqueretur; vel, si loricator & cataphractus. †

†
 vide
 Errata

Denique eorum, qui se Reformatos appellant, de verâ, tam in-quàm exteriore pœnitentiâ [verè & juxta eorundem rarissimâ] sententiam vide supra cap. 1. art. 5. num. 3. 4. & 5.

Finis.

A.D.